

Sipoon kunnan lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki / Sibbo kommuns utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till ny lag om områdesanvändning

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen 16.06.2025 § 230

678/00.04.00/2025

Valmistelija / Beredare: Kaavoituspäällikkö / Planläggningschef
eric.roselius(at)sipoo.fi

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki. Lausunnon tulee antaa 11.7.2025 mennessä. Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun (www.lausuntopalvelu.fi) kautta.

Lausuttavilla oleva luonnos alueidenkäyttölaki on osa maankäyttö- ja rakentamislain uudistamista. Uudistustyön kautta maankäyttö- ja rakentamislaki on tarkoitus jakaa neljään eri lakikokonaisuuteen: Rakentamislaki (Rakentaminen, voimaan 1.1.2025); Alueidenkäyttölaki (maankäyttö, kaavoitus, merialuesuunnittelu, tuulivoima. Lausuntokierroksella, HE 2025); Yhdyskuntakehittämislaki (maapolitiikka, maan luovuttaminen ja lunastaminen, korvaukset, tonttijako. Valmisteltavana, HE 2026); Yhdyskuntarakentamislaki, johon on myös tarkoitus sisällyttää ja korvata nykyinen Kunnossapitolaki (Yleisten alueiden suunnittelu, rakentaminen, kunnossa- ja puhtaanapito; hulevedet Valmisteltavana, HE 2026).

Uusi alueidenkäyttölaki muodostuu valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusta ja merialuesuunnittelua koskevista säännöksistä (nykyisen alueidenkäyttölain lukujen 1–10 a ja 24–26 a alueidenkäytön suunnittelua koskevat pykälät)

Alueidenkäyttölain valmistelua varten asetettiin työryhmä, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus uudeksi alueidenkäyttölaki hallituksen esityksen muotoon (ympäristöministeriön päätös 1.11.2023). Työryhmän toimikausi oli 10.11.2023–30.9.2024.

Lakiesityksen tavoitteena on uudistaa alueidenkäyttöä koskevat säännökset Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi. Esityksen tavoitteena on myös, että alueidenkäyttöä koskevia säännöksiä uudistettaessa otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun tulevaisuuden haasteista, muuttuvasta toimintaympäristöstä sekä aluehallinnon rakenteiden muutoksista aiheutuvat kehittämistarpeet. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on selkeyttää ja sujuvoittaa alueidenkäyttöä koskevia säännöksiä ja tehdä niihin tarvittavat lakitekniset ja kielelliset korjaukset

Uudessa alueidenkäyttölaiissa maakuntakaava rajattaisiin koskemaan vain valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä asioita ja myös maakuntakaavan oikeusvaikutuksia rajattaisiin. Kuntien yhteinen yleiskaava ohjaisi yleiskaavaa maakuntakaavan sijasta ja kuntien yhteinen yleiskaava olisi mahdollista hyväksyä kuntien valtuustoissa. Lakiin lisättäisiin säännökset maanomistajan yleiskaavaa ja asemakaavaa koskevasta aloiteoikeudesta sekä kunnan mahdollisuudesta antaa asemakaavaa tai yleiskaavaa koskeva ehdotus maanomistajan valmisteltavaksi. Lakiin lisättäisiin myös suurimpien kaupunkiseutujen yhteistyövelvoitetta, asemakaavan ja yleiskaavan yhteiskäsittelyä sekä

aurinkovoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa että tuulivoimalan vähimmäisetäisyyttä asutuksesta koskevat säännökset.

Esityksen perustelujen mukaan kaavoitusmenettelyä koskevia säännöksiä yksinkertaistettaisiin. Muutoksenhakuoikeus asemakaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä rajattaisiin tietyissä tilanteissa asianosaisiin ja yhteisöille lisättäisiin muistutusvelvoite valitusoikeuden käyttämisen edellytykseksi.

Lausuntopalvelussa on sekä lausuntopyyntö että luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi: <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=e92c21ba-a798-43a0-9fe1-1ba4b63ca95c>

Esittelijä / Föredragande Talousjohtaja / Ekonomidirektör Ahvonen Tuula

Ehdotus / Förslag Kunnanhallitus päättää antaa liitteen 1 mukaisen lausunnon Ympäristöministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi. Kaavoituspäällikölle annetaan oikeudet tehdä aineistoon teknisiä korjauksia ennen lausunnon toimittamista Ympäristöministeriölle.

Kommunstyrelsen beslutar ge ett utlåtande till Miljöministeriet om utkast till regeringens proposition med förslag till ny lag om områdesanvändning enligt bilaga 1. Planläggningschefen ges rätt att göra tekniska korrigeringar i materialet innan utlåtandet lämnas in till Miljöministeriet.

Käsittely / Behandling Johanna Muurinen teki seuraavan vastaehdotuksen:

”Koska kunnan lausuntoa ei voida lausuntoaikataulun takia palauttaa valmisteluun, esitän että kestävä kehityksen ja Sipoon ilmastosuunnitelman kanssa selvästi ristiriidassa olevat osat poistetaan kunnan lausunnosta. Näitä ovat vaatimukset luonnonympäristöihin liittyvien selvitysten keventämisestä sekä mahdollisuudesta laatia yksityisautoiluun tukeutuva yleiskaava ja asemakaava. Sanamuotoja voisi ainakin lieventää siten että kunnan kustannuksista ja toimintaedellytyksistä ollaan huolissaan mutta ei vaadita samaan tiukkaan säävyyn kuin nykyisessä liitteessä.”

Carola Juselius kannatti Johanna Muurisen vastaehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että asiassa oli tehty kannatettu vastaehdotus, minkä vuoksi oli äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että esittelijän ehdotusta kannattavat äänestävät ”jaa” ja Johanna Muurisen vastaehdotusta kannattavat äänestävät ”ei”. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Äänestys:

Esittelijän ehdotus ”jaa” – 7 ääntä: Caroline Högel-Starck, Tuomo Repo, Tim Kankfelt, Ritva Tarvainen, Esa Kantee, Tuomas Alaterä, Mikael Therman

Johanna Muurisen vastaehdotus ”ei” – 4 ääntä: Sonja Hällfors, Johanna Muurinen, Carola Juselius, Mari Nikkanen

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän ehdotus hyväksyttiin äänin 7-4.

Johanna Muurinen gjorde följande motförslag:

"Eftersom kommunens utlåtande inte på grund av tidtabellen kan återremitteras för ny beredning föreslår jag att de delar som tydligt strider mot hållbar utveckling och Sibbos klimatplan tas bort från kommunens utlåtande. Dessa är kraven på lättare utredningar i anslutning till naturliga miljöer samt möjligheten att utarbeta generalplaner och detaljplaner som stöder sig på privatbilism. Formuleringarna kunde åtminstone lindras så att man oroar sig för kommunens kostnader och verksamhetsförutsättningar men att de inte utgör samma strikta krav som i den nuvarande bilagan."

Carola Juselius understödde Johanna Muurinen's förslag.

Ordföranden konstaterade att det gjorts ett understött motförslag och att omröstning därför var påkallad.

Ordföranden föreslog att de som understöder föredragandens förslag röstar "ja" och de som understöder Johanna Muurinen's motförslag röstar "nej". Förslaget godkändes enhälligt.

Omröstning:

Föredragandens förslag "ja" – 7 röster: Caroline Högel-Starck, Tuomo Repo, Tim Kankfelt, Ritva Tarvainen, Esa Kantee, Tuomas Alaterä, Mikael Therman

Johanna Muurinen's motförslag "nej" – 4 röster: Sonja Hällfors, Johanna Muurinen, Carola Juselius, Mari Nikkanen

Ordföranden konstaterade att föredragandens förslag godkändes med rösterna 7-4.

Päätös / Beslut

Kunnanhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Johanna Muurinen jätti eriävän mielipiteen, jonka perustelut liitetään pöytäkirjaan.

Kommunstyrelsen godkände föredragandens förslag.

Johanna Muurinen lämnade avvikande mening vars motiveringar bifogas protokollet.

Liitteet / Bilagor

Liite Bilaga 1 - Sipoon kunnan lausunto luonnos HE AKL

Liite Bilaga 2 - Eriävä mielipide, Johanna Muurinen, kh 16.6.2025 § 230